

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie z wniosku Ja. W.
przy uczestnictwie J. W.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 września 2011 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego
z dnia 3 listopada 2010 r.,

- I. odrzuca skargę kasacyjną;
- II. zasądza od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 1800 (tysiąc osiemset) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 3 listopada 2010 r. Sąd Okręgowy oddalił apelację uczestniczki postępowania J. W. od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 8 czerwca 2010 r., którym Sąd ten dokonał na wniosek Ja. W. podziału majątku wspólnego, ustalając jego wartość na kwotę 483.191,31 zł. Większość składników majątkowych o łącznej wartości 458.186,52 zł Sąd przyznał wnioskodawcy, pozostałą część o wartości 25.004,79 zł przyznał zaś uczestniczce. Ustalił ponadto, że wnioskodawca poczynił wydatki ze swego majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 82.000,00 zł i z tytułu dopłaty oraz rozliczenia zobowiązań spełnionych przez wnioskodawcę i uczestniczkę po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej, a dotyczących ich wspólnego mienia, zasądził na rzecz uczestniczki kwotę 142.212,33 zł, oddalając jednocześnie wnioski o ustalenie nierównych udziałów w tym majątku.

Opierając skargę kasacyjną na zarzucie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 43 § 2 k.r.o., uczestniczka wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu w całości ewentualnie jego zmianę poprzez ustalenie, że w skład majątku wspólnego ponad to co ustalił Sąd Okręgowy wchodzi także kwota 8.290,05 zł pochodząca ze sprzedaży przez wnioskodawcę jednostek uczestnictwa w jednym z funduszy inwestycyjnych, ustalenie, że wnioskodawca nie poczynił wydatku ze swego majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 82.000 zł oraz ustalenie nierównych udziałów w tym majątku w proporcji „60 : 40” na korzyść uczestniczki, a także dokonanie podziału tego majątku poprzez przyznanie wnioskodawcy ponad to co już otrzymał „składnika majątkowego w postaci wycofanych przez niego „Akcji Polskich CU” o wartości 8.290,05 złotych”, natomiast z tytułu dopłaty oraz rozliczenia zobowiązań pokrytych przez byłych małżonków po ustaniu wspólności majątkowej zasądzenie na rzecz uczestniczki kwoty 277.505,49 zł. Przedstawiając wnioski kasacyjne tej treści, uczestniczka jako wartość przedmiotu zaskarżenia wskazała kwotę 483.192,00 zł.

W odpowiedzi na skargę wnioskodawca wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania ewentualnie o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania

ze skargi. W kolejnym piśmie procesowym wnioskodawca wniósł o odrzucenie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 2 k.p.c. od postanowienia sądu drugiej instancji w sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami uczestnikom postępowania przysługuje skarga kasacyjna, chyba że wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych. W sprawach tych wartością przedmiotu zaskarżenia, nawet wówczas gdy skarżący wskazał, że zaskarża orzeczenie w całości, z reguły nie jest wartość całego wspólnego majątku ulegającego podziałowi, lecz wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego środek zaskarżenia dotyczy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, nr 4, poz. 60). Wartość ta może sprowadzać się do różnicy wysokości oczekiwanej i zasądzonej dopłaty, może także dotyczyć konkretnych składników majątku wspólnego, jeżeli ich podział miałby być inny od przyjętego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2002 r., II CZ 25/02, niepubl.). Wartość przedmiotu zaskarżenia co do zasady nie może być wyższa niż wartość udziału w majątku wspólnym, który przysługuje uczestnikowi wnoszącemu ten środek, poza wyjątkowymi wypadkami, gdy np. kwestionowana jest sama zasada podziału bądź gdy chodzi o zaskarżenie rozstrzygnięcia dotyczącego roszczeń dochodzonych z tytułu posiadania rzeczy wspólnej albo z tytułu zwrotu pożytków bądź rozliczenia nakładów w wysokości przekraczającej wartość tego udziału (por. powołane postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, nr 4, poz. 60).

W tzw. sprawach działowych, do których zalicza się również sprawa o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej, oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia pozostaje w ścisłej zależności od wyników postępowania. Ustalenie wartości majątku wspólnego jest obowiązkiem sądu, który działa z urzędu, a ustalenia poczynione w tym zakresie stanowią podstawę kontroli prawidłowości wskazania przez skarżącego wartości przedmiotu zaskarżenia. Zarówno sądy drugiej instancji, jak i Sąd Najwyższy, mogą dokonywać

jej weryfikacji (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2008 r., IV CZ 53/08, niepubl.).

Analiza zakresu wnioskowanej zmiany zaskarżonego postanowienia Sądu drugiej instancji oraz pozostających z nią w ścisłym związku szczegółowych wyliczeń uczestniczki przedstawionych w uzasadnieniu skargi jednoznacznie wskazuje, że wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie wyraża kwota 135.293,16 zł stanowiąca różnicę pomiędzy kwotą 277.505,49 zł, której zasądzenia od wnioskodawcy z tytułu dopłaty i rozliczenia zobowiązań spełnionych przez byłych małżonków po ustaniu wspólności majątkowej uczestniczka ostatecznie się domaga, a kwotą 142.212,33 zł, która została w tym zakresie zasądzona na jej rzecz przez Sąd pierwszej instancji. Wskazana kwota 135.293,16 zł stanowiąca różnicę wysokości zasądzonej i oczekiwanej dopłaty odzwierciedla interes majątkowy, jaki uczestniczka posiada w zaskarżeniu orzeczenia Sądu drugiej instancji, dlatego też stanowi ona w sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia. Oznaczenie tej wartości w skardze na kwotę 483.192,00 zł, która odpowiada wartości całego majątku wspólnego podlegającego podziałowi, nie znajduje żadnych podstaw.

Zważywszy, że rzeczywista wartość przedmiotu zaskarżenia nie osiągnęła w sprawie progu kwotowego przewidzianego w art. 519¹ § 2 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna.

Z omówionych przyczyn Sąd Najwyższy skargę odrzucił na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto (odpowiednio) stosownie do art. 520 § 3 k.p.c.